

EDUSKUNNAN VASTAUS 100/2010 vp

Hallituksen esitys laeiksi puoluelain, ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja rahankeräyslain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi puoluelain, ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja rahankeräyslain muuttamisesta (HE 6/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Perustuslakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (PeVM 3/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

puoluelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puoluelain (10/1969) 8, 9, 9 a ja 10—12 §,
sellaisina kuin niistä ovat 8 ja 9 a § laissa 1048/1986, 9 § laeissa 1/1973 ja 1007/1989 ja 10 § osaksi laissa 653/1992, sekä
lisätään 1—7 §:ään uusi otsikko ja 7 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa /2010, uusi otsikko, lakiin uusi 8 a—8 c ja 9 b—9 f § sekä 13 §:ään uusi otsikko seuraavasti:

1 §
<i>Puolue</i>

2 §
<i>Puolueen rekisteröinti</i>

3 §
<i>Rekisteröintihakemus</i>

4 §
<i>Puolueen nimi</i>

5 §
<i>Ilmoitus puolueen sääntömuutoksesta</i>

6 §
<i>Puolueen poistaminen rekisteristä</i>

7 §
<i>Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus</i>

7 a §
<i>Hallituksen jäsenen asuinpaikka</i>

8 §
<i>Tuki puolueelle ja puolueyhdistykselle</i>
<p>Puolue ja puolueyhdistys saavat vastaanottaa tukea sen mukaan kuin jäljempänä säädetään. Puolueyhdistyksellä tarkoitetaan tässä laissa</p>

puolueeseen tai sen jäsenyhdistykseen niiden sääntöjen mukaan kuuluvaa yhdistystä.

Tueksi puolueelle tai puolueyhdistykselle luetaan sen rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla tavalla saamat suoritukset. Tukena ei kuitenkaan pidetä:

1) tavanomaista talkootyötä eikä tavanomaisia ilmaispalveluja;

2) puolueen tai puolueyhdistyksen tavanomaiseen järjestötoimintaan tai omaisuuden hoitoon liittyviä käyvän arvon mukaisia suorituksia;

3) puolueen ja sen puolueyhdistysten toisiltaan saamia suorituksia;

4) puolueen tai puolueyhdistyksen pysyväisluonteisen, yleisillä markkinoilla markkinaehtoisesti harjoittaman liiketoiminnan tuloja;

5) puolueen tai puolueyhdistyksen harjoittaman sijoitustoiminnan tuloja;

6) 9 §:ssä tarkoitettua valtionavustusta eikä muuta vastaavaa lakiin taikka valtion tai kunnan talousarvioon perustuvaa avustusta.

Tueksi puolueen tai puolueyhdistyksen vaalikampanjaan luetaan kampanja-aikana saatu tuki. Kampanja-aikana pidetään tässä laissa ajanjaksoa, joka alkaa kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja päättyy kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen.

8 a §

Tuki puolueen lähiyhteisölle

Puolueen lähiyhteisöllä tarkoitetaan tässä laissa sellaista yhteisöä ja säätiötä sekä yhteisön tai säätiön sellaista rahastoa, jonka puolue ilmoittaa asianomaisen yhteisön tai säätiön suostumuksella valtiontalouden tarkastusvirastolle lähiyhteisökseen.

Tueksi puolueen lähiyhteisölle luetaan sen rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla tavalla saamat suoritukset. Tukena ei kuitenkaan pidetä:

1) tavanomaista talkootyötä eikä tavanomaisia ilmaispalveluja;

2) puolueen lähiyhteisön tavanomaiseen perustoimintaan tai omaisuuden hoitoon liittyviä käyvän arvon mukaisia suorituksia;

3) saman puolueen lähiyhteisöjen toisiltaan saamia suorituksia;

4) puolueen lähiyhteisön pysyväisluonteisen, yleisillä markkinoilla markkinaehtoisesti harjoittaman liiketoiminnan tuloja;

5) puolueen lähiyhteisön harjoittaman sijoitustoiminnan tuloja;

6) lakiin taikka valtion tai kunnan talousarvioon perustuvaa avustusta puolueen lähiyhteisölle.

8 b §

Tukea koskevat rajoitukset

Puolue, puolueyhdistys ja puolueen lähiyhteisö eivät saa vastaanottaa tukea, jonka antaja ei voida selvittää. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaisesta keräystoiminnasta saatua tukea.

Puolue, puolueyhdistys ja puolueen lähiyhteisö eivät saa vastaanottaa samalta tukijalta enempää tukea kuin arvoltaan 30 000 euroa kalenterivuodessa. Tämä ei kuitenkaan koske puolueen lähiyhteisön antamaa tukea puolueelle tai puolueyhdistykselle eikä testamentilla annettua tukea.

Puolue, puolueyhdistys ja puolueen lähiyhteisö saavat vastaanottaa ulkomaista tukea vain yksityishenkilöiltä ja puolueen aatesuuntaa edustavilta kansainvälisiltä yhteisöiltä ja säätiöiltä.

Puolue, puolueyhdistys ja puolueen lähiyhteisö eivät saa vastaanottaa tukea valtiolta, kunnalta, kuntayhtymältä, valtion tai kunnan liikelaitokselta, julkisoikeudelliselta yhdistykseltä, laitokselta tai säätiöltä eivätkä kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtion tai kunnan määräysvallassa olevalta yhtiöltä. Tämä ei kuitenkaan koske toimitilojen käyttöä eikä tavanomaista vieraanvaraisuutta.

Puolueen ja puolueyhdistyksen on huolehdittava, että vaalikampanjaan kuuluvasta tai sitä tukemaan tarkoitetusta maksullisesta mainoksesta käy ilmi mainoksen maksajan nimi. Yksityishenkilön nimeä ei saa kuitenkaan julkistaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos

hänen maksamansa mainoksen arvo on pienempi kuin 1 500 euroa.

8 c §

Ajantasainen ilmoitus

Puolueen, puolueyhdistyksen ja puolueen lähiyhteisön saaman tuen määrästä ja sen antajasta ilmoitetaan valtiontalouden tarkastusvirastolle, jos yksittäisen tuen tai useista samalta tukijalta saaduista suorituksista koostuvan tuen arvo on vähintään 1 500 euroa kalenterivuodessa (*ajantasainen ilmoitus*). Ilmoitusta täydennetään aina, kun ilmoituksen tai sen täydennyksen jälkeen samalta tukijalta saaduista uusista suorituksista koostuvan tuen arvo ylittää edellä mainitun rahamäärän. Tuki ilmoitetaan bruttomääräisenä. Tuki, jota ei ole annettu rahana, arvioidaan ja ilmoitetaan rahamääräisenä.

Puolue huolehtii ilmoituksen tekemisestä. Ilmoitus tehdään sähköisesti viimeistään tuen vastaanottamista seuraavan kalenterikuukauden 15 päivänä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen tekemisestä.

9 §

Valtionavustus

Valtion talousarvion rajoissa voidaan eduskunnassa edustettuna olevalle puolueelle myöntää avustusta sen säännöissä ja yleisohjelmassa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Avustus on jaettava puolueiden viimeksi toimitetuissa eduskuntavaaleissa saamien edustajanpaikkojen lukumäärien osoittamassa suhteessa. Jos eduskuntavaalien välisenä aikana kunkin vuoden valtion talousarvion julkaisemiseen mennessä vähintään puolet jotakin puoluetta edustaneista ja puolueen valtionavustusosuutta laskettaessa mukaan luetuista kansanedustajista on ilmoittanut eduskunnan puhemiehelle luopuvansa edustamasta tätä puoluetta eduskunnassa, on avustuksen jakoperustetta tarkistettava siten, että tapahtuneet siirtymiset otetaan huomioon.

Puolueen avustuksesta osa voidaan osoittaa muun yhdistyksen toiminnan tukemiseen.

Avustukseen on oikeutettu 1 momentissa tarkoitettujen puolueiden lisäksi myös sellainen puolue, jota viimeksi toimitetuissa eduskuntavaaleissa yhteislistoilta tai valitsijayhdistysten listoilta valitut kansanedustajat ovat eduskunnan puhemiehelle ilmoittaneet haluavansa edustaa ja joka jatkaa asianomaiset yhteislistat antaneiden tai valitsijayhdistykset perustaneiden äänestäjäryhmien poliittista toimintaa. Edellytyksenä on kuitenkin, että puoluetta ei ole merkitty puolerekisteriin ennen sitä vaalilaissa (714/1998) säädettyä määräpäivää, jona oikeusministeriön on mainittuja vaaleja varten viimeistään ilmoitettava vaalipiirilautakunnille puolerekisteriin merkityt puolueet. Avustus on jaettava noudattaen 1 momentissa säädettyjä jakoperusteita soveltuvin osin.

Avustuksen myöntää hakemuksesta valtioneuvosto. Avustuksen maksaa valtioneuvoston kanslia.

Muutoin avustuksen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön sovelletaan, mitä valtioneuvoston laissa (688/2001) säädetään.

9 a §

Kirjanpito

Puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen kirjanpitovelvollisuudesta, tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta on voimassa, mitä kirjanpitolaissa säädetään. Niiden on lisäksi esitettävä tilinpäätöksen yhteydessä tilitys 9 §:ssä tarkoitetun avustuksen käytöstä sekä ajantasaisesti ilmoituksiin sisältyvät tiedot samoin kuin vaalikampanjan kulut ja rahoitus siten kuin 9 b §:ssä säädetään.

Puolueen lähiyhteisökseen ilmoittaman yhteisön ja säätiön sekä sellaisen yhteisön ja säätiön, jonka rahasto on ilmoitettu puolueen lähiyhteisöksi, on kirjanpitolaissa edellytettyjen tietojen lisäksi esitettävä erittely lähiyhteisön saamista tuista. Erittely sisältää tiedot tuesta yhteensä sekä ryhmiteltyinä tukeen yksityishenkilöiltä, yrityksiltä ja muilta tahoilta.

Tarkempia säännöksiä tilityksen laatimisesta ja tietojen esittämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

9 b §

Ilmoitettavat tiedot vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta

Puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhdistyksen on eriteltävä kampanja-aikana sille aiheutuneet vaalikampanjan kulut ja kampanjan rahoitus erikseen jokaisten yleisten vaalien osalta seuraavasti:

1) vaalikampanjan kulut yhteensä sekä eriteltynä vaalimainonnasta sanoma-, ilmaisjakelua ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa sekä tietoverkoissa ja muissa viestintävälineissä, ulkomainonnasta, vaalilehtien, esitteiden ja muun painetun materiaalin hankkimisesta, mainonnan suunnittelusta ja vaalitulaisuuksien järjestämisestä aiheutuneisiin kuluihin, vaalikampanjaa varten annettuihin avustuksiin, kampanjaa varten palkatusta henkilöstöstä ja hankituista toimitiloista aiheutuneisiin kuluihin sekä muihin kuluihin;

2) vaalikampanjan rahoitus yhteensä sekä eriteltynä otettuihin lainoihin, 9 §:ssä tarkoitettuun avustukseen ja muuhun vastaavaan lakiin taikka valtion tai kunnan talousarvioon perustuvaan avustukseen, tukeen vaalikampanjaan sekä muihin rahoituslähteisiin; tuki vaalikampanjaan ryhmitellään tukeen yksityishenkilöiltä, yrityksiltä ja muilta tahoilta.

Erikseen on mainittava jokainen yksittäinen kampanja-aikana saatu tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on vähintään 1 500 euroa. Useat samalta tukijalta kampanja-aikana saadut suoritukset lasketaan yhteen ja ilmoitetaan yhtenä tukena. Tuki ilmoitetaan bruttomääräisenä. Tuki, jota ei ole annettu rahana, arvioidaan ja ilmoitetaan rahamääräisenä. Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaisesta suostumustaan, jos hänen antamansa tuen arvo on pienempi kuin 1 500 euroa.

Jos tuki sisältää kolmannelta taholta välitettyä tukea vähintään 1 500 euroa, tuen saajan on ilmoitettava myös tieto välitetyn tuen antajasta.

Puolue ja avustuspäätöksessä tarkoitettu yhdistys voivat toimittaa valtiontalouden tarkastusvirastolle ennen vaalipäivää ennakkoilmoituksen, joka sisältää suunnitelman vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa tarkempia määräyksiä erittelyjen tekemisestä.

9 c §

Tilintarkastus

Edellä 9 §:ssä tarkoitettua valtionavustusta saavalla puolueella ja avustuspäätöksessä tarkoitettulla yhdistyksellä samoin kuin puolueen lähiyhteisöksi ilmoitetulla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sellaisella yhteisöllä ja säätiöllä, jonka rahasto on ilmoitettu lähiyhteisöksi, on oltava tilintarkastuslaissa (459/2007) tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö taikka julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu JHTT-tilintarkastaja tai JHTT-yhteisö. Tilintarkastusyhteisön ja JHTT-yhteisön on ilmoitettava tarkastettavalle, kenellä sen tilintarkastajalla on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta.

Avustusta saavan puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitettun muun yhdistyksen tilintarkastaja lausuu tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi:

1) onko valtionavustuksen käytössä ja käyttöä koskevassa raportoinnissa noudatettu tämän lain säännöksiä ja avustuspäätöksen ehtoja;

2) onko noudatettu tämän lain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista sekä vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamisesta.

Puolueen lähiyhteisön ja sellaisen yhteisön ja säätiön, jonka rahasto on lähiyhteisö, tilintarkastaja lausuu tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi, onko lähiyhteisön toiminnassa noudatettu tämän lain säännöksiä tuesta ja tukea koskevista rajoituksista.

9 d §

Tilinpäätösasiakirjojen toimittaminen

Puolue toimittaa valtiontalouden tarkastusvirastolle ja oikeusministeriölle puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitettun yhdistyksen tilintarkastuskertomuksen ja tilinpäätöksen liitteineen sekä 9 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen tilitykset ja tiedot. Avustuspäätöksessä tarkoitettun yhdistyksen on tätä varten toimitettava vastaavat asiakirjat ja tiedot asianomaiselle puolueelle. Puolueen asiakirjat ja tiedot toimitetaan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun puolueen tilinpäätös on vahvistettu. Avustuspäätöksessä tarkoitettun yhdistyksen asiakirjat ja tiedot toimitetaan yhden kuukauden kuluessa yhdistyksen tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Puolueen lähiyhteisöksi ilmoitettu yhteisö tai säätiö toimittaa valtiontalouden tarkastusvirastolle tilintarkastuskertomuksensa ja tilinpäätöksensä liitteineen, 9 a §:n 2 momentissa tarkoitettun erittelyn ja 9 c §:n 3 momentissa tarkoitettun lausunnon kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun yhteisön tai säätiön tilinpäätös on vahvistettu. Yhteisö tai säätiö, jonka rahasto on ilmoitettu lähiyhteisöksi, toimittaa vastaavat asiakirjat kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun yhteisön tai säätiön tilinpäätös on vahvistettu.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa tarkempia määräyksiä asiakirjojen ja tietojen toimittamisesta.

9 e §

Valvonta

Oikeusministeriö valvoo 9 §:ssä tarkoitettun avustuksen käyttöä sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista siltä osin kuin valvonta ei kuulu valtiontalouden tarkastusviraston tehtäväksi. Avustuksen käytön valvontaan sovelletaan valtionavustuslakia.

Valtiontalouden tarkastusvirasto valvoo tämän lain tukea, vaalikampanjan kulujen ja rahoituksen ilmoittamista sekä näihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen laatimista ja toimittamis-

ta koskevien säännösten noudattamista puolueen, puolueen lähiyhteisön ja avustuspäätöksessä tarkoitettun yhdistyksen (*valvottava*) toiminnassa. Tässä tehtävässään virasto voi tarkastaa valvottavan tilinpitoa ja varojen käyttöä sekä tarvittaessa kehottaa valvottavaa täyttämään tästä laista johtuvat velvollisuutensa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty taikka niiden oikeellisuutta ja riittävyyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 §:ssä tarkoitettu uhkasakkolautakunta. Uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtiontalouden tarkastusviraston toimittamasta valvonnasta säädetään muutoin valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen toiminnastaan tämän lain valvonnassa.

9 f §

Ilmoitusrekisteri ja sen tietojen julkisuus

Valtiontalouden tarkastusvirasto ylläpitää puoluerahoituksen ilmoitusrekisteriä, johon talletetaan 8 c §:ssä tarkoitettuihin ilmoituksiin, 9 a §:n 2 momentissa ja 9 b §:ssä tarkoitettuihin erittelyihin sekä 9 d §:n 1 momentissa tarkoitettuihin asiakirjoihin sisältyvät tiedot. Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, jokaisella on oikeus saada rekisteristä jäljennöksiä sekä tietoja yleisen tietoverkon kautta.

Ajantasaisen ilmoituksen ja ennakkoilmoituksen sekä ilmoitusrekisteriin talletettujen muiden tietojen säilyttämisestä sekä niiden saamisesta säädetään muutoin arkistolaisissa

(831/1994) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

10 §

Tasapuolisuusvaatimus

Valtion, kunnan ja kuntayhtymän viranomaisien sekä niiden määräämisvallassa olevien yhteisöjen ja laitosten on kohdeltava kaikkia puolueita tasapuolisesti ja yhdenmukaisia perusteita noudattaen.

Yleisradio Oy voi soveltaessaan 1 momenttia yhtiön vaaliohjelmiin ottaa huomioon myös ohjelmallisia näkökohtia.

11 §

Takaisinperintä

Valtioneuvoston yleisistunto voi määrätä 9 §:ssä tarkoitettun avustuksen maksamisen lopettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi siten kuin takaisinperinnästä valtionavustuslaissa säädetään. Maksaminen voidaan kuitenkin määrätä lopettavaksi tai jo maksettu avustus kokonaan tai osittain takaisin perittäväksi myös puolueelta, joka olennaisesti laiminlyö tämän lain mukaan sille kuuluvan velvollisuuden. Jos velvollisuuden laiminlyöjä on avustuspäätöksessä tarkoitettu muu yhdistys, avustuksen maksamisen lopettaminen tai takaisinperintä voi koskea vain sille osoitettua avustuksen osaa.

12 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta menttia ja 9 c §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 20 . Tämän lain 8 c ja 9 a §:ää, 9 b §:n 4 mo- 1 päivästä tammikuuta 2011.

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 3 §:n 4 momentti, 4, 6 ja 12 §, sekä
lisätään lakiin uusi 11 a § seuraavasti:

3 §

Tuen laskeminen

Useat ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän ja muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön samalta tukijalta saamat suoritukset lasketaan yhteen ja ilmoitetaan yhtenä tukena.

4 §

Ehdokkaan vaalirahoituksen rajoitukset

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa vastaanottaa tukea, jonka antajaa ei voida selvittää. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaisesta keräystoiminnasta saatua tukea.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa vastaanottaa suoraan tai välillisesti samalta tukijalta enempää tukea kuin arvoltaan 3 000 euroa kunnallisvaaleissa, 6 000 euroa eduskuntavaaleissa ja 10 000 euroa europarlamenttivaaleissa. Tuki puoluelaisissa (10/1969) tarkoitetulta puolueelta tai puolueyhdistykseltä voi kuitenkin olla tätä suurempi, jollei se sisällä mainittua rahamäärää enempää muulta tukijalta välitettävää tukea.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö saavat vastaanottaa ulkomaista tukea vaalikampanjaan vain yksityishenkilöiltä sekä ehdokkaan aatesuuntaa edustavilta kansainvälisiltä yhteisöiltä ja säätiöiltä.

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö eivät saa vastaanottaa tukea vaalikampanjaan valtiolta, kunnalta, kuntayhtymältä, valtion tai kunnan liikelaitokselta, julkisoikeudelliselta yhdistykseltä, laitokselta tai säätiöltä eivätkä kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla valtion tai kunnan määräysvallassa olevalta yhtiöltä. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaista vieraanvaraisuutta.

Ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän ja muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön on huolehdittava, että vaalikampanjaan kuuluvasta tai sitä tukemaan tarkoitetusta maksullisesta mainoksesta käy ilmi mainoksen maksajan nimi. Yksityishenkilön nimeä ei saa kuitenkaan julkistaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen maksamansa mainoksen arvo on kunnallisvaaleissa pienempi kuin 800 euroa taikka eduskuntavaaleissa, europarlamenttivaaleissa tai presidentinvaalissa pienempi kuin 1 500 euroa.

6 §

Ilmoitettavat tiedot

Ilmoitukseen merkitään:

1) maininta siitä, mitkä vaalit ovat kyseessä;
2) ehdokkaan nimi, arvo, ammatti tai tehtävä, hänet asettaneen puolueen nimi tai maininta siitä, että ehdokas on ollut valitsijayhdistyksen ehdokas, sekä eduskuntavaaleissa ehdokkaan vaalipiiri ja kunnallisvaaleissa se kunta, jossa ehdokas oli ehdolla;

3) vaalikampanjan kulut yhteensä sekä eriteltyinä vaalimainonnasta sanoma-, ilmaisjakelua ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa sekä tietoverkoissa ja muissa viestintävälineissä, ulkomainonnasta, vaalilehtien, esitteiden ja muun painetun materiaalin hankkimisesta, mainonnan suunnittelusta ja vaalitulaisuuksien järjestämisestä aiheutuneisiin kuluihin sekä muihin kuluihin;

4) vaalirahoitus yhteensä sekä eriteltyinä ehdokkaan omiin varoihin, ehdokkaan ottamiin lainoihin mukaan luettuina ilmoitusta annettaessa maksamattomina olevat laskut sekä kaikkien ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön saamaan tukeen ryhmiteltyä tukeen yksityishenkilöiltä, yrityksiltä, puolueelta, puolueyhdistyksiltä ja muilta tahoilta;

5) muut ilmoitusvelvollisen tarpeelliseksi katsomat tiedot vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista.

Erikseen on ilmoitettava kukin yksittäinen tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on kunnallisvaaleissa vähintään 800 euroa taikka eduskuntavaaleissa, europarlamenttivaaleissa tai presidentinvaalissa vähintään 1 500 euroa. Jos tämä tuki on annettu ostamalla yksilöitäviä tavaroita tai palveluita taikka vastaavalla vastikkeellisella tavalla, erikseen ilmoitettavaksi tueksi luetaan vain sen nettomääräinen arvo. Jos erikseen ilmoitettava yksittäinen tuki sisältää kolmannelta taholta välitettyä tukea vähintään edellä mainitun rahamäärän, tuen saajan on ilmoitettava myös tieto välitetyn tuen antajasta.

Jos ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva

yhteisö on ottanut lainaa vaalikampanjan kulujen kattamiseksi, ilmoitukseen otetaan suunnitelma lainan takaisinmaksusta.

Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen antamansa tuen arvo on pienempi kuin 2 momentissa mainittu rahamäärä.

Ehdokas, jonka vaalirahoitus kunnallisvaaleissa jää alle 800 euron, ei ole velvollinen antamaan 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tietoja. Hänen tulee kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus siitä, että hänen vaalirahoituksensa ei ole ylittänyt tässä momentissa säädettyä rajaa.

11 a §

Jälki-ilmoitus

Jos ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on ottanut lainaa vaalikampanjan kulujen kattamiseksi eduskuntavaaleissa tai europarlamenttivaaleissa, on ilmoitusvelvollisen toimitettava valtiontalouden tarkastusvirastolle tieto lainan määrästä sekä lainan maksamiseen saadusta vähintään 1 500 euron arvoisesta tuesta (*jälki-ilmoitus*). Ilmoitus tehdään laina-aikana kalenterivuositain sillä vaalikaudella, johon ilmoitusvelvollisuus liittyy.

12 §

Ilmoitusrekisteri ja sen tietojen julkisuus

Valtiontalouden tarkastusvirasto ylläpitää vaalirahoituksen ilmoitusrekisteriä, johon talletetaan ilmoitukseen, ennakoilmoitukseen ja jälki-ilmoitukseen sisältyvät tiedot. Jos ehdokas on antanut 6 §:n 5 momentissa tarkoitettun vakuutuksen, rekisteriin merkitään sanotun pykälän 1 momentin 1, 2 ja 5 kohdassa mainitut tiedot sekä tieto vakuutuksen antamisesta. Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, jokaisella on oikeus saada rekisteristä jäljennöksiä sekä tietoja yleisen tietoverkon kautta.

Eduskuntavaaleja ja kunnallisvaaleja koskevat tiedot pidetään saatavilla yleisessä tietoverkossa viiden vuoden, europarlamenttivaaleja koskevat tiedot kuuden vuoden ja presidentinvaalia koskevat tiedot seitsemän vuoden ajan vaalien tuloksen vahvistamisesta. Muiden kuin 5 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusvelvollisten tekemät ennakoilmoitukset pidetään saatavilla yleisessä tietoverkossa 30 päivän ajan vaalien tuloksen vahvistamisesta.

Ilmoituksen, ennakoilmoituksen ja jälki-ilmoituksen sekä ilmoitusrekisteriin talletettujen tietojen säilyttämiseen sekä niiden saamiseen sovelletaan muutoin, mitä arkistolaissa (831/1994) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

rahankeräyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (255/2006) 5, 21 ja 22 § seuraavasti:

5 §

Luvanvaraisuus

Rahankeräys saadaan toimeenpanna vain viranomaisen antamalla luvalla (*rahankeräyslupa*).

Rahankeräyslupaa ei tarvita päiväkodin ryhmän, koululuokan tai vakiintuneen opinto- tai harrasteryhmän suorittamaan rahankeräykseen, jos rahankeräyksen toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä vastaa täysivaltainen henkilö. Rahaa saadaan kerätä päiväkodin ryhmän, koululuokan, opinto- tai harrasteryhmän, päiväkodin, koulun tai muiden tahojen järjestämissä tilaisuuksissa, jos kerätyt varat käytetään opiskelun tai harrastustoiminnan edistämiseen.

Rahankeräyslupaa ei tarvita myöskään kokoontumislaissa (530/1999) tarkoitettun yleisen kokouksen järjestäjän kokoukseen osallistuvien keskuudessa suorittamaan rahankeräykseen silloin, kun yleinen kokous järjestetään sisätiloissa.

Rahankeräyslupaa ei tarvita myöskään yleisissä vaaleissa ehdokkaana olevan tukemiseksi yksinomaan toimivan yhdistyksen eikä puolue-

lain (10/1969) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettun puolueyhdistyksen kampanja-aikana järjestämään rahankeräykseen vaalikampanjan kulujen kattamiseksi. Kampanja-ajaksi luetaan ajanjakso, joka alkaa kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja päättyy kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen.

21 §

Tilitysvelvollisuus

Tilitys on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa lupa-ajan päättymisestä luvan myöntäneelle viranomaiselle, jonka on tarkastettava ja hyväksyttävä tilitys. Tilitysvelvollisuus ei koske 5 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja rahankeräyksiä.

Lupaviranomainen voi:

1) määrätä lupapäätöksessä luvan saajan tekemään välitilityksen;

2) määrätä luvan saajan tekemään uuden tilityksen, jos tehty tilitys on puutteellinen, tai määrätä tehdyn tilityksen täydennettäväksi tai oikaistavaksi, jos siinä ilmenee kirjoitus- tai

laskuvirheitä taikka muita näihin verrattavia vähäisiä puutteita tai virheellisyyksiä;

3) asettaa lupapäätöksessä luvan saajalle velvoitteen ilmoittaa siitä, että rahankeräyksellä saadut varat on käytetty rahankeräysluvassa määrättyyn tarkoitukseen (*loppuilmoitus*).

Tilitys 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua rahankeräyksestä on toimitettava Poliisihallitukselle kuuden kuukauden kuluessa momentissa tarkoitettua kampanja-ajan päättymisestä. Poliisihallitus voi määrätä 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua yhdistyksen tekemään rahankeräyksestä 2 momentissa tarkoitettua välitilityksen, uuden tilityksen tai loppuilmoituksen.

Jos luvan saaja on sellainen oikeushenkilö, jolla on tilintarkastaja, tulee luvan saajan liittää tilitykseen tilintarkastajan lausunto. Tilintarkastajan lausunnossa on todettava, onko rahankeräys toimeenpantu ja saadut varat käytetty rahankeräysluvan ehtojen mukaisesti.

Jos 5 §:n 4 momentissa tarkoitettua rahankeräyksen järjestäjällä on tilintarkastaja, tulee tilitykseen liittää tilintarkastajan lausunto. Tilintarkastajan lausunnossa on todettava, onko rahankeräys toimeenpantu ja saadut varat käytetty tämän lain mukaisesti.

22 §

Kielto-oikeus ja uhkasakko

Poliisihallitus voi kieltää jatkamasta rahankeräyksen toimeenpanoa ja rahankeräyksellä saatujen varojen käyttämistä, jos rahankeräyksen

toimeenpanossa tai rahankeräyksellä saatujen varojen käyttämisessä epäillä menettävän tai menetellyn virheellisesti tai viranomaisen tietoon on tullut seikkoja, jotka todennäköisesti johtavat rahankeräysluvan peruuttamiseen. Samoin edellytyksin Poliisihallitus voi kieltää talletuspankkia luovuttamasta kerättyjä varoja rahankeräystililtä tai keräyksen järjestäjän muulta pankkitililtä.

Poliisihallituksen päätös, jolla on kielletty rahankeräyksen toimeenpanon tai rahankeräyksellä saatujen varojen käyttämisen jatkaminen taikka varojen luovuttaminen rahankeräystililtä tai keräyksen järjestäjän muulta pankkitililtä, on voimassa enintään kolme kuukautta. Poliisihallitus voi jatkaa päätöksen voimassaoloaikaa enintään kuudella kuukaudella kerrallaan, jos menettelyä rahankeräyksen toimeenpanossa tai rahankeräyksellä saatujen varojen käyttämisessä ei ole korjattu tai rahankeräysluvan peruuttamista koskevaa asiaa ei ole vielä ratkaistu.

Poliisihallitus voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Poliisihallitus myös tuomitsee uhkasakon maksettavaksi. Uhkasakkomenettelyyn sovelletaan uhkasakkolakia (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2010